

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์

Causal Relationship of Responsibility Influence on Learning Achievement in Project
Management in Social Work

ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ*

บทคัดย่อ

การวิจัยในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อทดสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เรียนวิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์ ภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2557 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 153 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .77 (2) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .75 (3) แบบวัดความรับผิดชอบ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .78 และ (4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89 ผลการวิจัยพบว่า (1) โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=57.43$, $df=75$, $p\text{-value}=.93$, $GFI=.94$, $AGFI=.93$, $RMR=.050$, and $RMSEA=.00$) (2) การรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผ่านความรับผิดชอบ และความรับผิดชอบสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 47

* อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ABSTRACT

The purpose of this classroom research is to analyze the causal relationship model of responsibility and learning achievement and test whether such model of responsibility influence on learning achievement coincides with the empirical data.

The research sample consisted of 153 students in 2015 from the faculty of social work and social welfare, Huachiew Chalermprakiet University. The research instruments were (1) the self-efficacy scale with a reliability coefficient (alpha) of .77 (2) the future orientation scale with a reliability coefficient (alpha) of .75 (3) the responsibility scale with a reliability coefficient (alpha) of .78 and (4) the learning achievement scale with a reliability coefficient (alpha) of .89.

The research findings were as follows: (1) The causal model of responsibility of students fit the empirical data. ($\chi^2=57.43$, $df=74$, $p\text{-value}=.93$, $\chi^2/df = .78$, $GFI=.94$, $AGFI=.93$, $RMR= .050$, and $RMSEA = .00$) (2) The self-efficacy and the future orientation were causal factors and the influence on learning achievement pass responsibility and responsibility predicted learning achievement at 47%

Key word: causal relationship, self-efficacy, future orientation, and responsibility

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อประสมประสานกันระหว่างความร่วมมือของผู้สอนและผู้เรียน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544: 62) เป็นการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยผู้สอนยังทำหน้าที่ให้ข้อมูลและจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิมได้ มิใช่การเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเท่านั้น (Bower and Hilgard. 1981) เป็นพฤติกรรมที่ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมตามสถานการณ์ต่างๆ ได้ จนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ผู้สอนวางไว้ (Pressey, Robinson and Horrock. 1959) เป้าหมายสำคัญที่ผู้สอนและผู้เรียนคาดหวังคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จและคุณภาพการศึกษา (Anastasi. 1968: 386) โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา แต่อาจพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สามารถวัดประสิทธิภาพผลในการเรียนการสอนได้เสมอไป กรณีที่มีการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ซึ่งคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์ เป็นวิชาพื้นฐาน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นปีที่ 3 เป็นจำนวนที่มากกว่าหนึ่งร้อยคน นับว่าเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่ (Large Class) ทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น การขาดเรียนและไม่ตั้งใจเรียนตลอดคาบการสอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนไม่ทั่วถึงครบถ้วน และผู้สอนพัฒนาคุณลักษณะภายในเพื่อให้ผู้เรียนตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการเรียนในวิชาที่สอนได้ยากกว่าห้องเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า และอาจส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นตามมา ได้แก่ ผู้เรียนไม่สามารถรับรู้ความสามารถของตนเอง ขาดลักษณะมุ่งอนาคต ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และนักศึกษา พบจากผลการวิจัยว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นปัจจัยสาเหตุของความรับผิดชอบ (ธนดล ยิ้มถนอม. 2554) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (สุชฤกษ์ ดีโนนโพธิ์. 2554) ลักษณะมุ่งอนาคตมีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบ (พนิดา ธนวัฒนากุล. 2547 และ ภาคภูมิ อิมสะอาด. 2556) และความรับผิดชอบเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ญาณัญญา ศิริภักดิ์ธาดา. 2553) สรุปว่า ปัจจัยสาเหตุของความรับผิดชอบของผู้เรียนคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และความรับผิดชอบเป็นปัจจัยสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลสรุปนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยจำลองโมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์ขึ้น และทดสอบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. เพื่อทดสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผ่านความรับผิดชอบ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) นี้ เป็นการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) ประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 153 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เลือกนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์ (SW 3043) ในปีการศึกษา 2557 โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling =SEM) ซึ่ง Bentler and Chou (1987) ได้เสนอเกณฑ์ขั้นต่ำของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ คิดเป็นสัดส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเท่ากับ 5 : 1 ถึง 10 : 1 สำหรับในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 13 พารามิเตอร์ ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมจึงไม่ควรต่ำกว่า 130 ตัวอย่าง จึงนับได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบวัด 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนาเดิม ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน งานอดิเรก การสนับสนุนจากครอบครัว ความมุ่งมั่นเรียนต่อระดับปริญญาโท และความมุ่งมั่นประกอบอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ในอนาคต และชุดที่ 2 เป็นมาตรวัดประเมินค่าเชิงพฤติกรรม (Behaviorally-Anchored Rating Scale) แบบลิเคอร์ท (Likert, 1932: 55) แบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ที่แพร่หลายที่สุด นำมาปรับใช้ 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบวัดลักษณะภายในและพฤติกรรมของบุคคล 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ชุดที่ 2 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต และชุดที่ 3 แบบวัดความรับผิดชอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบวัดชุดที่ 1-3 พบว่ามีความตรงด้านเนื้อหาในระดับที่ยอมรับได้ มีค่า IOC = .69, .67 และ .89 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับ = .77, .75, .78 ตามลำดับ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเที่ยง (Reliability) = .89 ซึ่งอยู่ในระดับดี สำหรับค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบวัดทั้ง 3 ฉบับ มีค่าระหว่าง .34 - .48 แสดงว่าเป็นแบบวัดที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ระดับดีถึงดีมาก ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation=SD) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยใช้โปรแกรม SPSS และใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อทดสอบโมเดลการวัด การวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis) เพื่อทดสอบโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural

Equation Model = SEM) และเพื่อยืนยันว่าโมเดลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL

การวิจัยนี้เป็นการบูรณาการการเรียนการสอนในชั้นเรียนกับการวิจัยเข้าด้วยกัน โดยยึดหลักการเรียนรู้ตามแนวมนุษยนิยม (Humanism) ที่เน้นความเป็นปัจเจกบุคคลที่ควรได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้เรียน ดังนั้นในการเรียนการสอน ผู้สอนได้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยตามความสนใจ โดยให้แต่ละกลุ่มเขียนโครงการกลุ่มเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ เพิ่มเวลาการให้คำปรึกษานอกเวลาเรียนอีก 600 นาที เฉลี่ยกลุ่มละ 60 นาที ในช่วง 5 สัปดาห์ก่อนสอบกลางภาค เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยปลูกฝังความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ถ้าแสดงความคิดเห็น เมื่อใดที่ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง จะรู้ว่าตนเองมีความสามารถในระดับไหน อันอาจส่งผลให้ผู้เรียนคาดหวังผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าที่ได้รับในปัจจุบัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีแจกแบบสอบถาม/แบบวัด ให้นักศึกษาตอบ ในวันสุดท้ายของการเรียนการสอนวิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง 153 คน เป็นเพศชายร้อยละ 14.38 เพศหญิงร้อยละ 85.62 มีอายุเฉลี่ยประมาณ 21 ปี ค่าใช้จ่ายระหว่างศึกษาเล่าเรียนส่วนมากต่ำกว่า 15,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 62.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ส่วนมากค้นคว้าหาความรู้จาก Internet เป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 98.69 และผู้เรียนมีการติดตามข่าวสารทุกวันร้อยละ 66.67

สรุประดับของตัวแปรสาเหตุ ได้แก่ ผู้เรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความสามารถในการคาดการณ์ในอนาคตทั้งใกล้และไกล และด้านความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองจะเกิดขึ้นกับคนอื่นเช่นเดียวกันในอนาคต สำหรับตัวแปรผล ได้แก่ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสถาบัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการนำไปใช้และการวิเคราะห์ โดยมีด้านการสังเคราะห์และการประเมินผลเพียงองค์ประกอบเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบโมเดลการวัด

การทดสอบโมเดลการวัด โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) พบว่าโมเดลการวัดตัวแปรสาเหตุ มีค่าสถิติความสอดคล้อง ได้แก่ ค่า $\chi^2 = 7.90$ ค่า $df = 21$ ค่า $p\text{-value} = .99$ ค่า $GFI = .99$ ค่า $AGFI = .98$ ค่า $RMR = .044$ และค่า $RMSEA = .00$ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าสถิติความสอดคล้องกับเกณฑ์วัดระดับความสอดคล้องแล้วพบว่าผ่านเกณฑ์ทุกค่า และพบว่าโมเดลการวัดตัวแปรสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ ตัวแปรสังเกตได้ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง และ ลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานระหว่าง .59-.76 และ .60-.68 ตามลำดับ มีค่า t ระหว่าง 7.54-12.73 เป็นค่าที่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า โมเดลมีความตรง (Validity) เชิงโครงสร้าง และมีค่าความเที่ยง (Reliability) ระหว่าง .35-.57 และ .36-.46 สรุปว่าโมเดลการวัดตัวแปรสาเหตุมีประสิทธิภาพในการวัดตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะมุ่งอนาคต

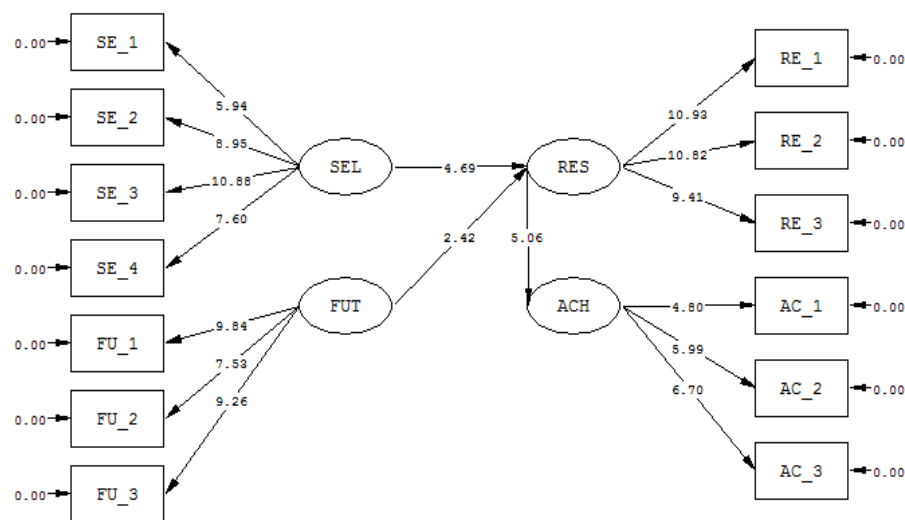
โมเดลการวัดตัวแปรผล ได้แก่ ความรับผิดชอบ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าสถิติความสอดคล้อง ได้แก่ $\chi^2 = 6.17$ ค่า $df = 15$ ค่า $p\text{-value} = .98$ ค่า $GFI = .99$ ค่า $AGFI = .98$ ค่า $RMR = .035$ และค่า $RMSEA = .00$ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์วัดระดับความสอดคล้องแล้วพบว่าผ่านเกณฑ์ สรุปว่าโมเดลการวัดตัวแปรผลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ ตัวแปรสังเกตได้ของความรับผิดชอบ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ระหว่าง .76-.96 และ .73-.98 ตามลำดับ มีค่า t ระหว่าง 7.54-12.73 และ 8.72-11.77 ตามลำดับ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าโมเดลการวัดตัวแปรผลมีความตรง (Validity) เชิงโครงสร้าง และมีค่าความเที่ยง (Reliability) ระหว่าง .51-.63 และ .37-.60 ตามลำดับ สรุปว่าโมเดลการวัดตัวแปรผลมีประสิทธิภาพในการวัดความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบสมมติฐาน เป็นการทดสอบโดยการวิเคราะห์หัตถิพธพล (Path Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ผลการทดสอบมีดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการทดสอบปรากฏตามภาพที่ 1

Chi-Square=57.43, df=75, P-value=0.93435, RMSEA=0.000

ภาพที่ 1

ผลการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบ (RES) ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH)

จากภาพที่ 1 ผลการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้าง นอกจากจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุ และตัวแปรผลอย่างชัดเจนแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าโมเดลสมการโครงสร้างมีความตรงเชิงโครงสร้างด้วย กล่าวคือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEL) และลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) ต่างมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบ (RES) มีค่าสถิติ $t = 4.69$ และ 2.42 เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ ความรับผิดชอบ (RES) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) มีค่าสถิติ $t = 5.06$ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ เช่นเดียวกัน

สำหรับผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าสถิติความสอดคล้อง (Goodness of Fit Statistic) ได้แก่ ค่า $\chi^2 = 57.43$ ค่า $df = 74$ ค่า $p\text{-value} = .93$ ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) = $.78$ ค่า $GFI = .94$ ค่า $AGFI = .93$ ค่า $RMR = .050$ และค่า $RMSEA = .00$ เป็นค่าที่ประมาณการได้จากโมเดลสมการโครงสร้าง และเพื่อยืนยันว่าค่าสถิติที่ได้เหล่านี้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องในกลุ่ม Absolute Measure ปรากฏผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าสถิติในโมเดลสมการโครงสร้างกับเกณฑ์ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง

เกณฑ์ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง	ผลการวิเคราะห์	ผลการเปรียบเทียบ
1. $p\text{-value} > .0$.92	ผ่านเกณฑ์
2. $\chi^2/df < 2.00$	$57.43/74 = .78$	ผ่านเกณฑ์
3. $GFI > .90$.94	ผ่านเกณฑ์
4. $AGFI > .90$.93	ผ่านเกณฑ์
5. $RMR < .05$.050	ผ่านเกณฑ์
6. $RMSEA < .05$	0.00	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ค่าสถิติความสอดคล้องที่ได้จากโมเดลสมการโครงสร้าง เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องแล้ว พบว่าผ่านเกณฑ์ทุกค่า แสดงว่าโมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการทดสอบนี้สอดคล้องตามสมมติฐานที่ 1

ผลการทดสอบสมมติฐาน 2 การรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผ่านความรับผิดชอบ

ผลการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรสาเหตุ ที่มีต่อความรับผิดชอบ (RES) และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH)

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล	RES			ACH			R ²
		TE	DE	IE	TE	DE	IE	
SEL	β	.51	.51	-	.30	-	.30	-
	SE	.14	.14	-	.11	-	.11	
	ค่า t	4.69**	4.69**	-	8.37**	-	8.37**	
FUT	β	.29	.29	-	.14	-	.14	-
	SE	.13	.13	-	.10	-	.10	
	ค่า t	2.42*	2.42*	-	3.95**	-	3.95**	
RES	β	-	-	-	.59	.59	-	.47
	SE	-	-	-	.09	.09	-	
	ค่า t	-	-	-	5.06**	5.06**	-	

ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้								
ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรสาเหตุ	SEL			FUT			
		SE_1	SE_2	SE_3	SE_4	FU_1	FU_2	
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง		.23	.44	.57	.34	.50	.34	.46

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรผล	RES			ACH			
		RE_1	RE_2	RE_3	AC_1	AC_2	AC_3	
ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง		.57	.56	.48	.31	.27	.35	

เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล				
	SEL	FUT	RES	ACH
SEL	1			
FUT	.63**	1		
RES	.66**	.56**	1	
ACH	.82**	.68**	.64**	1

หมายเหตุ: β = ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล

TE = อิทธิพลรวม

DE = อิทธิพลทางตรง

IE = อิทธิพลทางอ้อม

R² = ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

SE = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* p < .05 ** p < .01

จากตารางที่ 1 สรุปผลดังนี้

การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEL) มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบ (RES) มากกว่าลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) มีค่า $DE = 64$ ($SE = .13$) และ $.29$ ($SE = .12$) มีค่าสถิติ $t = 4.91$ และ 2.51 ตามลำดับ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ และ $.05$ ตามลำดับ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEL) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) มีค่า $IE = .30$ ($SE = .11$) มากกว่าลักษณะมุ่งอนาคต (FUT) ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) มีค่า $IE = .14$ ($SE = .10$) มีค่าสถิติ $t = 8.37$ และ 3.95 ตามลำดับ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

ความรับผิดชอบ (RES) มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) มีค่า $DE = .59$ ($SE = .09$) มีค่าสถิติ $t = 5.06$ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ มีอำนาจในการทำนายและอธิบายความผันแปรของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) ได้ร้อยละ 47 ($R^2 = .47$)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล มีค่า r ระหว่าง $.56 - .82$ โดยไม่มีคู่ใดมีค่า r เป็นลบ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SEL) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองมากเท่าไร ย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากเท่านั้น

สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรสาเหตุที่ต่างมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบ และต่างก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะที่ความรับผิดชอบเป็นตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอำนาจในการทำนายและอธิบายความผันแปรของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 47 ลักษณะดังกล่าวสรุปได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผ่านความรับผิดชอบ ผลการทดสอบนี้สอดคล้องตามสมมติฐานที่ 1

อภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนการสอนตามแผนการสอน วิชา SW 3043 (มคอ.3) ซึ่งเป็นวิชาที่ใช้เวลาในการสอน 45 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 36 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ 9 ชั่วโมง ผู้วิจัยเพิ่มเวลาให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอีก 600 นาที ในช่วง 5 สัปดาห์แรกของการเรียนการสอน ผลจากการสังเกตและการทดสอบ พบว่าผู้เรียนมีความรับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถประเมินความสามารถของตนเองได้ทุกระยะ เกิดความคาดหวังในผลสำเร็จของการกระทำ จนมีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น ผู้เรียนส่งการบ้านทั้งงานกลุ่มและเป็นรายบุคคลจำนวน 3 ครั้ง ตรงเวลาที่กำหนดทุกครั้ง และได้คะแนนเพิ่มขึ้น ผู้เรียนมีระดับความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของผู้สอน นั่นคือ ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ได้รับรู้ระดับความสามารถของตนเอง มีลักษณะมุ่งอนาคตเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นด้วย จากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการให้ผู้เรียนประเมินตนเองด้านรับรู้ความสามารถของตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต และความรับผิดชอบ ก่อนการสอบปลายภาคเรียน เพื่อนำไปเป็น

ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการทดสอบว่าคุณลักษณะดังกล่าวผู้เรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากน้อยเพียงใด และสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยแยกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้และความเข้าใจวัดผลจากคะแนนผลการสอบกลางภาค ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการนำไปใช้และการวิเคราะห์ วัดจากรายงานการประชุมกลุ่ม การจัดโครงการและการนำเสนอผลการจัดโครงการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการสังเคราะห์และการประเมินผล วัดจากรายงานผลการจัดโครงการและการประเมินผล โดยการจำลองโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและกำหนดเป็นสมมติฐานขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต เป็นตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่

ในการวิจัยนี้ ได้ทำการทดสอบใน 2 ขั้นตอน ในขั้นตอนแรก วิเคราะห์โมเดลการวัดตัวแปรสาเหตุ ประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และโมเดลการวัดตัวแปรผล ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบพบว่าทั้งสองโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความตรงเชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยออกแบบโมเดลได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง ทำให้แน่ใจว่า ข้อมูลที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาการบริหารโครงการในงานสังคมสงเคราะห์ เป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ ในขั้นที่สอง วิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่าโมเดลสมการโครงสร้างเป็นโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรสาเหตุสามารถอธิบายตัวแปรผลได้อย่างสมเหตุสมผลสอดคล้องตามสมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อค้นพบนี้ เป็นผลจากการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้างและได้ค่าสถิติความสอดคล้องที่ประมาณค่าได้จากโมเดลสมการโครงสร้าง เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง พบว่าผ่านเกณฑ์ทุกค่า จึงสรุปได้ว่า โมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผ่านความรับผิดชอบ

ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พินดา ธนวัฒนากุล (2547) พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และ ธนดล ยิ้มถนอม (2554) ได้พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียน มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และลักษณะมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการวิจัยของ พระทองเหลือ แย้มศิริ (2556: 33-44) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ผลการทดสอบพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต เป็นลักษณะภายในของบุคคลที่ผู้สอนสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนได้ ผู้สอนจึงควรปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และได้รับประสบการณ์ตรง
2. ในการวิจัยต่อไป ควรวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความรับผิดชอบที่ส่งผลต่อการทำงาน ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิต ซึ่งตัวแปรที่สำคัญที่อาจเป็นสาเหตุ ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ญาณัญญา ศิริภักดิ์ธาดา. (2553) การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาดโดยการสอนแบบมีส่วนร่วม. สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธนดล ยิ้มถนอม. (2554) การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินิตา ธนวัฒนากุล. (2547). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานบริการอย่างมี
ความรับผิดชอบต่อพนักงานช่างในกลุ่มบริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน)**.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระทองเหลือ แย้มศิริ. (2556) การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตภาคเหนือ. **สัปดาห์ของวารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**.
19 (2) หน้า 33-44.
- ภาควงศ์ อิ่มสะอาด. (2556) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง” **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม**. 12 (2) หน้า 142-149.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544). **การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 62.
- สุชฤกษ์ ดีโนนโพธิ์. (2554) “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30” **Veridian E-Journal**,
Silpakorn University. 4 (2) หน้า 1-15.
- Anastasi, A. (1968). **Personality development**. New York: McGraw - Hill company. page 386.
- Bentler, P. M., and Chou, C. P. (1987) Practice issues in structural modeling. **Sociological methods
and research**. 16 (1) page 78-117.
- Bower, H., and Hilgard, E. R. (1981). **Theories of learning**. (5th Ed.). Englewood Cliffs,
New Jersey: Prentice-Hall.
- Likert, R. (1932) “A technique for the measurement of attitudes” **Archives of Psychology**.
140 (22) page 55.
- Pressey, S. L., Robinson, F. P. and Horrock, J. E. (1959). **Psychology in education**. New York:
Harper - Collins.